

Ontcijfert
VDAB

Knelpuntgerichte beroepsopleidingen: een exploratie van de cijfers

Meer info
studiedienst@vdab.be

Inhoud

SAMENVATTING	3
1. Inleiding en context	4
2. Beëindigde beroepsgerichte opleidingen en hun knelpuntkarakter	5
3. Kenmerken van de beëindigde knelpuntgerichte opleidingen	8
4. Sociaal-economische profielkenmerken van de cursisten	11
5. Worden knelpuntgerichte opleidingen succesvol(ler) beëindigd?	13
6. Conclusie en discussie	16
BIJLAGE 1: Methodologische noot	18
BIJLAGE 2: TOP 10 van beëindigde opleidingsacties naar knelpuntkarakter	19

Samenvatting

VDAB spant zich als Vlaamse arbeidsmarktregisseur al jaren in om de knelpunten op de Vlaamse arbeidsmarkt mee om te buigen. In deze ontcijfert presenteren we een overzicht van de door VDAB erkende en/of gefinancierde beroepsgerichte opleidingen die toegang geven tot een knelpuntberoep in de periode 2015-2019.

- VDAB erkent en/of financiert steeds meer beroepsgerichte opleidingen die knelpuntgericht zijn (411 verschillende opleidingen gaven in 2019 toegang tot een knelpuntberoep). Bovendien ondersteunt VDAB opleidingen die niet elk jaar formeel gelabeld staan als 'knelpuntgericht', maar die wel inspelen op fluctuerende arbeidsmarktnoden. Het knelpuntkarakter van bepaalde beroepen is, net zoals vraag en aanbod op de arbeidsmarkt, namelijk geen vaststaand gegeven.
- De voorbije vijf jaar was steeds meer dan 7 op de 10 van de beëindigde beroepsgerichte opleidingen knelpuntgericht. Na een daling tussen 2015 en 2017 (van 75,7% naar 71,2%), zien we opnieuw een toename tot 76,7% in 2019. Ook het aantal unieke werkzoekenden die een beroepsgerichte knelpuntopleiding beëindigden, nam recent opnieuw toe van 14.307 in 2018 tot 16.137 in 2019.
- Het aandeel van de beroepsgerichte opleidingen dat knelpuntgericht is, varieert meer tussen beroepenclusters dan tussen provincies, maar we zien een convergerende trend tussen de beroepenclusters. Wanneer VDAB zelf meer een actorrol opneemt (vb.: inzake financiering of organisatie) blijken opleidingen steeds vaker knelpunt gericht te zijn. Kansengroepen zoals werkzoekenden met een migratieachtergrond, kortgeschoolden of personen met arbeidshandicap beëindigden in 2019 iets vaker een knelpuntgerichte opleiding dan werkzoekenden uit niet-kansengroepen.
- Het totaal aandeel beëindigde opleidingsacties dat succesvol werd beëindigd door cursisten varieert rond de 80%, maar we merken wel een lichte daling de voorbije jaren (van 83,7% in 2017 tot 79,7% in 2019). Deze daling is iets meer uitgesproken voor knelpuntgerichte opleidingen (83,7% naar 79,3%) dan voor niet-knelpuntgerichte opleidingen (83,6% naar 80,8%). Tegelijk zien we dat er meer vroegtijdige stopzettingen zijn. Minder strenge toegangsvereisten maken namelijk dat meer cursisten een beroepsgerichte opleiding (succesvol) kunnen beëindigen, terwijl voor anderen een snelle heroriëntering is aangewezen.
- Voor kansengroepen ligt de succesgraad van beroepsopleidingen zeer hoog in 2019 (>75%). Alleen bij kortgeschoolden zien we het algemene patroon terugkomen dat in 2019 knelpuntgerichte opleidingen minder succesvol werden dan niet-knelpuntgerichte opleidingen. Bij ouderen, personen met een arbeidshandicap of personen met een migratieachtergrond zien we echter het omgekeerde: deze groepen blijken knelpuntgerichte opleidingen iets vaker succesvol af te ronden.

1. Inleiding en context

Het voorbije decennium werden de knelpunten op onze Vlaamse arbeidsmarkt steeds acuter. Tot voor het uitbreken van de Covid-19 pandemie stond het aantal werkzoekenden per beschikbare vacature op het laagste peil in tien jaar. De lijst met knelpuntberoepen voor 2020 is met 188 jobs langer dan ooit en het duurt steeds langer om deze knelpuntberoepen in te vullen.¹ Hoewel de economische prognoses op korte termijn een toename van de werkloosheid vooropstellen, blijft de krapte op de arbeidsmarkt op de langere termijn een structurele uitdaging door demografische transitie. Zo zal de vervangingsvraag van 55-plussers het komende decennium nog aanzienlijk toenemen.²

VDAB spant zich als Vlaamse arbeidsmarktregisseur in om de knelpunten op de arbeidsmarkt mee om te buigen. Omdat de verbetermarge van VDAB echter beperkt is binnen een complex institutioneel kader werd het knelpuntenbeleid in 2010 omgevormd tot een 'Geïntegreerd Knelpuntenbeleid'.³ VDAB zette hiermee onder meer in op een wendbaar opleidingsaanbod waarbij werkpleklers steeds belangrijker werd. Bovendien nam de aandacht de voorbije jaren toe voor werkzoekenden met een verdere afstand tot de arbeidsmarkt. Deze groep heeft aanvullende noden, zoals het opbouwen van meer algemene arbeidsmarktcompetenties en/of oriëntatie op de arbeidsmarkt. In 2018 werkte VDAB een versnellingsplan uit dat onder andere inzet op een snelle inschatting van de opleidingsbehoefte van werkzoekenden en het maximaal aanbieden van opleidingen richting de knelpuntberoepen.

In deze ontcijfert brengen we de evolutie van de voorbije vijf jaren in kaart wat betreft de beroepsgerichte (doorstroom)opleidingen en hun knelpuntkarakter (deel 2). Dit type opleidingen faciliteert mee de matching tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Beroepsgerichte opleidingen kunnen echter op verschillende manieren worden georganiseerd en een andere doelpubliek bereiken. In deze nota gaan we daarom ook na of knelpuntgerichte opleidingen andere kenmerken vertonen dan niet-knelpuntgerichte opleidingen (deel 3). Vervolgens bekijken we of het sociaal-economisch profiel van de cursisten samenhangt met het knelpuntkarakter van een beroepsgerichte opleiding (deel 4). Tot slot gaan we na of de succesgraad van knelpuntopleidingen hoger ligt dan bij niet-knelpuntopleidingen voor bepaalde groepen (deel 5). Alle in deze ontcijfert besproken correlaties zijn statistisch significant (op basis van berekende chi²-testen en 95% betrouwbaarheidsintervallen). Indien een correlatie niet significant werd bevonden, wordt deze niet besproken in de tekst.

1 VDAB (2019). Knelpuntvacatures in Vlaanderen 2019: <https://www.vdab.be/sites/web/files/doc/trends/Knelpuntvacatures2019.pdf> & VDAB (2020). Knelpuntberoepen in Vlaanderen 2020: <https://www.vdab.be/sites/web/files/doc/trends/Knelpuntberoepen%202020.pdf>

2 De vervangingsvraag is de netto-uitstroom van 55-plussers uit de werkende bevolking, als aandeel van de totale tewerkstelling (15-64 jaar), zie: <http://projecties.steunpuntwerk.be/werkzaamheid/tls/werkzaamheid/index.php>

3 Leroy, F. (2011). VDAB-actieplan Geïntegreerd Knelpuntenbeleid. Zoals het arbeidsmarktschoentje hier knelt, knelt het nergens! *Over.Werk. Tijdschrift van het Steunpunt WSE*, 21(1), 72-79. Leuven: Steunpunt Werk en Sociale Economie / Uitgeverij Acco: <https://www.steunpuntwerk.be/node/1155>

2. Beëindigde beroepsgerichte opleidingen en hun knelpuntkarakter

In dit deel presenteren we de evolutie van het aantal beëindigde VDAB opleidingen per jaar en hun knelpuntkarakter voor de periode 2015-2019. Het knelpuntkarakter van een opleiding wordt bij de start van de opleidingsactie bepaald: indien een opleiding toegang gaf tot ten minste één knelpuntberoep bij de start spreken we van een 'knelpuntopleiding' of 'knelpuntgerichte opleiding'. Het is belangrijk om aan te stippen dat de knelpuntaanduiding van een opleiding niet noodzakelijk correspondeert met de lijst van knelpuntberoepen van datzelfde jaar (zie ook de methodologische noot in bijlage 1). Zo kan een opleiding gestart zijn in december en pas beëindigd zijn in januari van het volgende jaar wanneer een andere knelpuntberoepenlijst van tel is.

Figuur 1 toont de evolutie van het aantal beëindigde beroepsgerichte opleidingsacties en het aandeel hiervan dat knelpuntgericht was bij de start tussen 2015 en 2019. De opleidingsacties waarvan de knelpuntaanduiding onbekend waren in de systemen van VDAB op het moment van de gegevensverwerking werden niet geselecteerd. Ook opleidingsacties die niet tot een specifieke beroepencluster behoren, zoals 'algemene arbeidsmarktcompetenties' of 'doelgroepspecifieke ontwikkeltrajecten', maar wel als beroepsgerichte module worden aangeboden, werden niet meegenomen in de analyse (zie tabel B1 van methodologische noot voor een meer gedetailleerd overzicht van de geselecteerde opleidingsacties).⁴

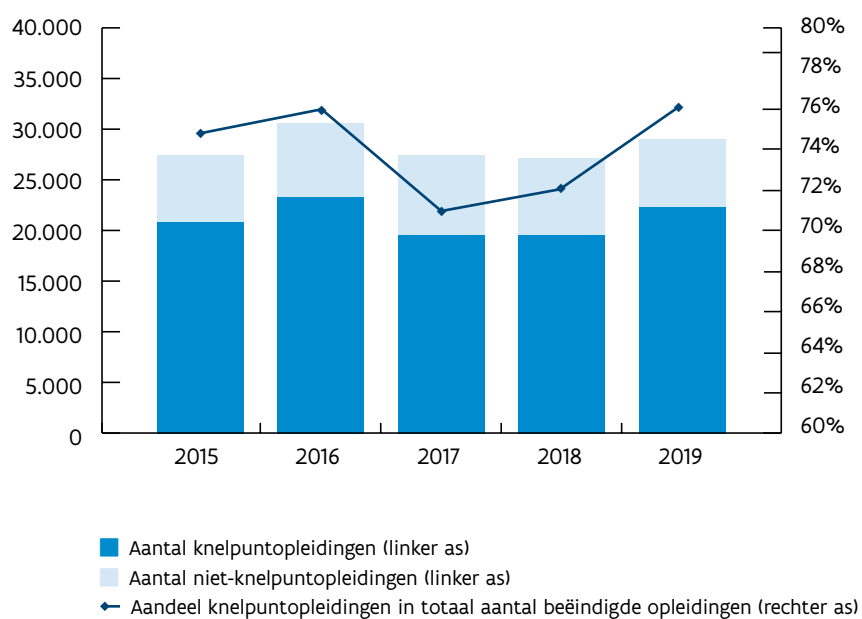
Het aandeel opleidingsacties met een knelpuntkarakter lag de voorbije jaren relatief hoog, namelijk steeds boven de 70%. Na een daling tussen 2015 en 2017 (van 75,7% naar 71,2%), zien we recent opnieuw een toename tot 76,7% in 2019. In 2016 werden er 30.655 opleidingsacties beëindigd. Nadien daalde dit tot 27.190 acties in 2018, waarna we in 2019 opnieuw een stijging zien tot 29.147. De voorbije vijf jaar zien we dus een schommeling in zowel het absolute aantal beëindigde beroepsgerichte opleidingsacties als van het aandeel hiervan dat knelpuntgericht was.

Omdat personen vaak meerdere opleidingsacties combineren in één jaar, is het interessant ook te bekijken over hoeveel unieke personen het gaat. Aangezien cursisten zowel een knelpunt- als een niet-knelpuntgerichte opleidingsactie kunnen beëindigen in eenzelfde jaar, geven we in figuur 2 alleen het absolute aantal van de unieke klanten die een knelpuntopleiding beëindigden weer. Het beeld uit voorgaande analyse (cf. figuur 1) blijft grotendeels hetzelfde. Een meerderheid van de cursisten volgde een knelpuntgerichte beroepsopleiding en hun aandeel nam tussen 2017 en 2019 (van 71,0% naar 75,7%) toe.⁵ Het absoluut aantal unieke cursisten schommelt rond de 15.000 per jaar, met het laagste aantal in 2018 (14.307) en het hoogste in 2016 (16.139). In 2019 lag het aantal unieke cursisten (16.137) opnieuw op het niveau van 2016.

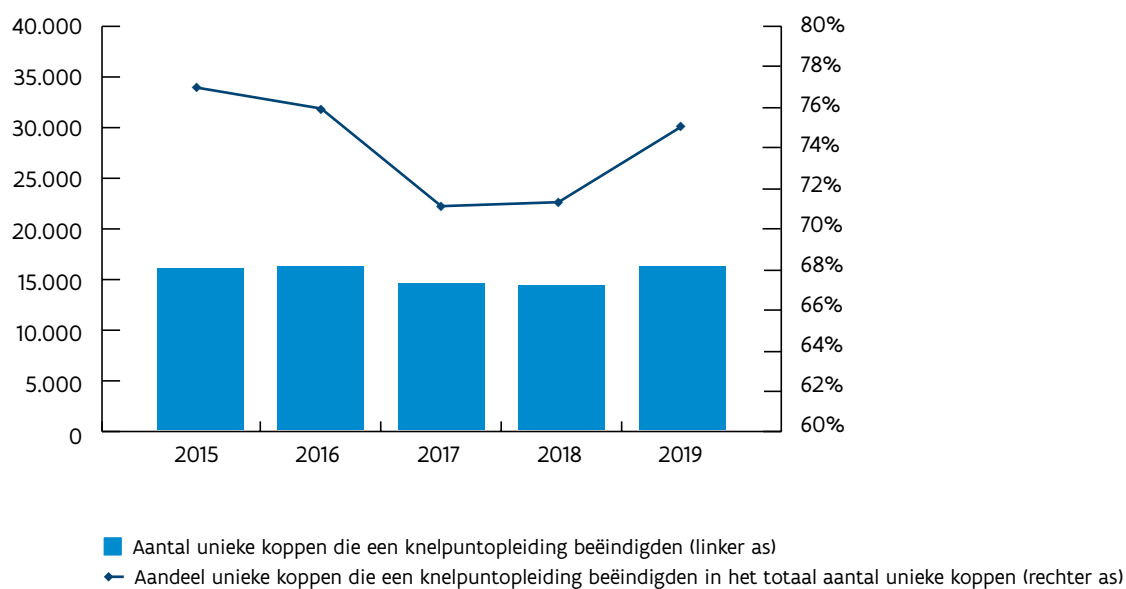
⁴ Om de analyse in deze ontcijfert zo zuiver mogelijk houden, analyseren we met andere woorden beroepsgerichte opleidingen in de meest strikte zin. Hierdoor verschillen cijfers mogelijks met eerder door VDAB gepubliceerde cijfers in verband met knelpuntopleidingen.

⁵ De evolutie van gestarte beroepsgerichte knelpuntopleidingen geeft zelfs een nog sterkere stijging in 2019, wat resulteert in het hoogste aantal gestarte beroepsgerichte knelpuntopleidingen (23.499) en het hoogste aantal gestarte unieke cursisten (17.600) van de afgelopen vijf jaar.

Figuur 1: Beëindigde beroepsgerichte opleidingsacties naar knelpuntkarakter (aantal en aandeel), 2015-2019

Figuur 2: Personen met minstens één beëindigde knelpuntopleiding ('unieke koppen' in aantal en aandeel), 2015-2019

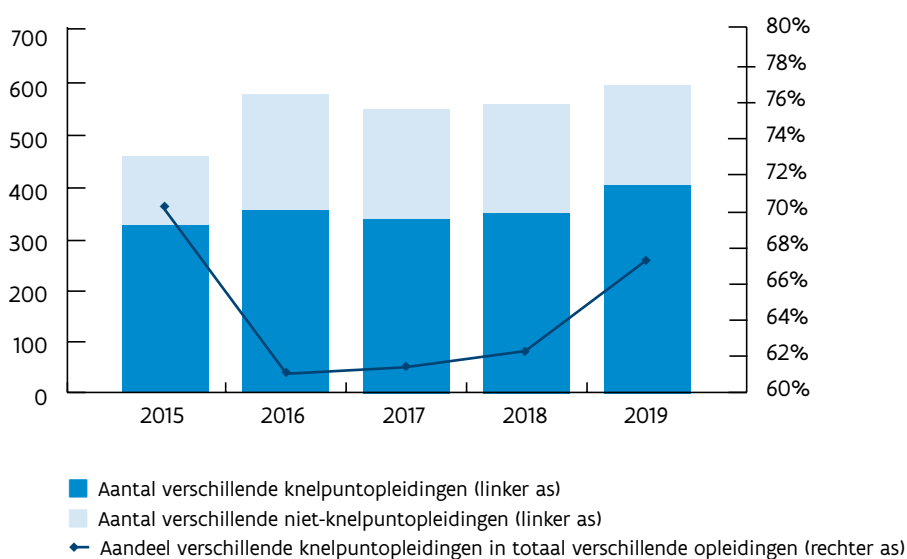
Uit figuur 3 leren we dat VDAB een steeds gevarieerder opleidingsaanbod heeft. In 2019 werden 608 verschillende opleidingen beëindigd, wat het hoogste aantal is van de voorbije vijf jaren. Bovendien neemt het aandeel van deze opleidingen met een knelpuntaanduiding ook weer gestaag toe. Na een sterke daling tussen 2015 en 2016 (van 70.7% naar 61.2%), ligt het aandeel in 2019 opnieuw rond 68% (of 411 verschillende knelpuntopleidingen).

De evolutie van het aantal en aandeel knelpuntopleidingen kan niet los gezien worden van de evolutie van het aantal knelpuntberoepen op de arbeidsmarkt. Tabel B2.1 en B2.2 in bijlage 2 geven per jaar een top 10 met het hoogste aantal beëindigde beroepsgerichte opleidingsacties, respectievelijk met en zonder knelpuntkarakter. Drie soorten opleidingen zien we systematisch terugkomen in de top 10 van knelpuntopleidingen: (1) zorggerelateerde (2) schoonmaak, en (3) het besturen van een bepaald type vrachtwagen. Bij de top 10 van de niet-knelpuntgerichte opleidingsacties valt op dat deze ook vaak op een indirecte manier gerelateerd zijn met een knelpuntberoep op de arbeidsmarkt. Bijvoorbeeld, het beroep 'Verkoper van voedingsmiddelen detailhandel' werd in 2019 een knelpuntberoep. Omdat de opleiding Winkelbediende

algemeen' toegang geeft tot dit beroep, verhuisde deze opleiding in 2019 van de top 10 niet-knelpuntgerichte opleidingen naar de top 10 knelpuntgerichte opleidingen. Een andere opleiding met veel cursisten in 2019 is de niet-knelpuntgerichte opleiding 'Orthopedagogie'. In 2013 was 'Opvoeder-begeleider' echter nog een knelpuntberoep. De opleiding 'Orthopedagogie' is een brede opleiding die ook zou kunnen worden gekoppeld aan 'Begeleider kinderopvang' of 'Monitor-begeleider in de sociale economie', wat al verschillende jaren knelpuntberoepen zijn. Met andere woorden, ook in het aanbod van opleidingen die niet formeel gelabeld staan als knelpuntopleidingen speelt VDAB in op de noden van de arbeidsmarkt.

Samengevat kunnen we dus stellen dat het beroepsgericht opleidingsaanbod van VDAB duidelijk inspeelt op de knelpunten van de arbeidsmarkt. De voorbije vijf jaren was steeds meer dan 70% van de beroepsgerichte opleidingsacties knelpuntgericht. Bovendien zien we dat ook opleidingen die in een bepaald jaar niet (meer) formeel gelabeld staan als knelpuntgericht inspelen op fluctuerende noden op de arbeidsmarkt.

Figuur 3: Verschillende beëindigde opleidingen aangeboden door VDAB naar knelpuntkarakter (aantal en aandeel), 2015-2019

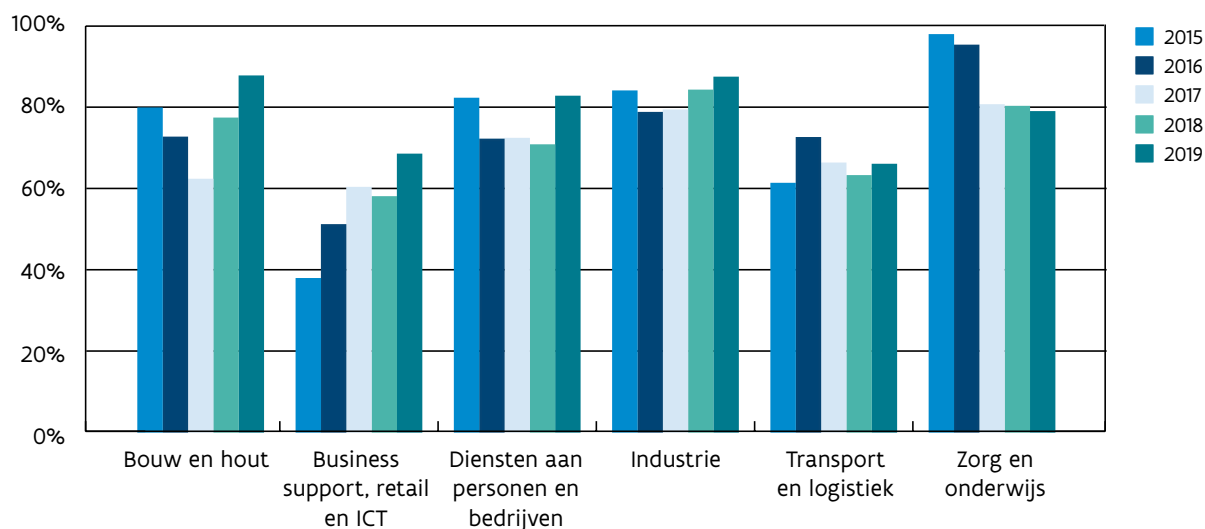

3. Kenmerken van de beëindigde knelpuntgerichte opleidingen

Dit onderdeel geeft een overzicht van de kenmerken van de beëindigde opleidingsacties en het aandeel ervan dat knelpuntgericht is. Een eerste opsplitsing, naar de sectorale beroepencluster, reflecteert het organisatie- en dienstverleningsmodel van VDAB. In figuur 4 zien we dat het aandeel knelpuntgerichte opleidingen aanzienlijk beperkter is in de clusters 'Business support, retail en ICT' en 'Transport en logistiek'. Dit is al verschillende jaren zo, maar er lijkt een convergentie te zijn tussen de verschillende beroepenclusters. In 2015 varieerde het aandeel knelpuntgerichte opleidingsacties tussen 37,5% ('Business support, retail en ICT') en 97,7% ('Zorg en onderwijs'). In 2019 beperkt de variatie zich tussen 65,7% ('Transport en logistiek') en 87,5% ('Bouw en hout').

De uitsplitsing naar beroepencluster illustreert wederom dat er in essentie twee belangrijke factoren zijn die de cijfers beïnvloeden. Ten eerste kunnen veranderingen in de knelpuntberoepenlijst zorgen voor plotse schokken in het aandeel dat knelpuntgericht is. Dit zien we bijvoorbeeld in de cluster 'Zorg en onderwijs'. De opleidingen 'Opvoedkunde' (o.a. 'Orthopedagogie', 'Begeleider sociale economie' of 'Begeleider/opvoeder jeugd- en gehandicaptenzorg') of 'Onderwijzend personeel' (o.a. 'Leerkracht kleuter- of lager onderwijs') die in 2015 of 2016 waren beëindigd, werden bij de start nog beschouwd als knelpuntgericht, maar nadien niet meer. Eenzelfde fenomeen zien we in de cluster 'Bouw en hout' met eerst een daling van het aandeel knelpuntopleidingen en nadien een stijging. Dit komt voornamelijk doordat sommige beroepen uit de knelpuntberoepenlijst waren verdwenen, maar er recent opnieuw bijkwamen, zoals bijvoorbeeld 'Vloerders', 'Stukadoors', 'Wegenwerker' of 'Bediener van bouwplaatsmachines'. Een tweede factor die mee de evolutie bepaalt, is de effectieve toename van knelpuntgerichte opleidingen. Dit zien we bijvoorbeeld in de cluster 'Business support, retail en ICT' waar er steeds meer knelpuntgerichte ICT opleidingen worden aangeboden en beëindigd.

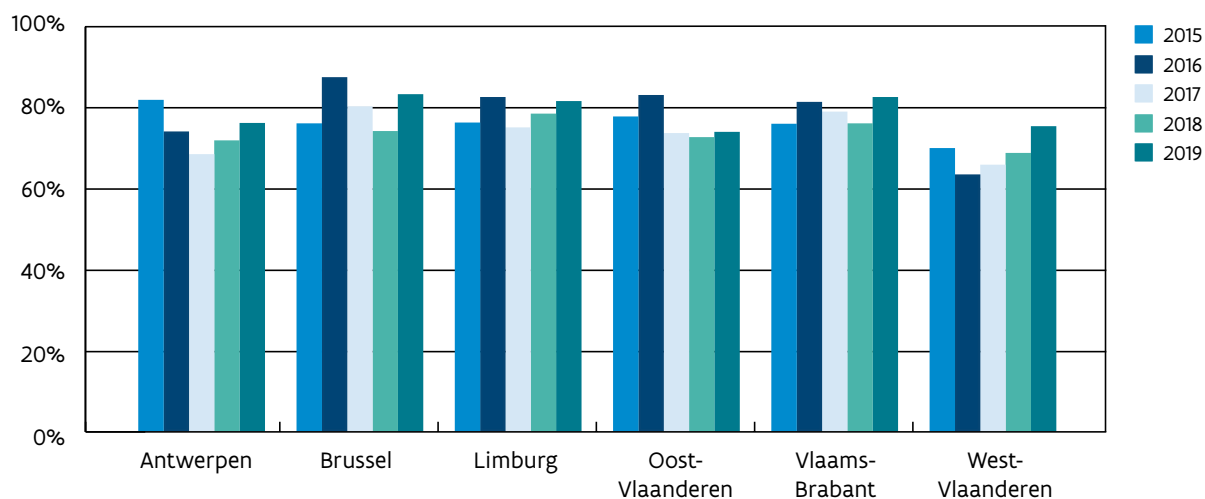
Figuur 4: Aandeel knelpuntgerichte opleidingsacties van het aantal beëindigde acties per beroepencluster, 2015-2019

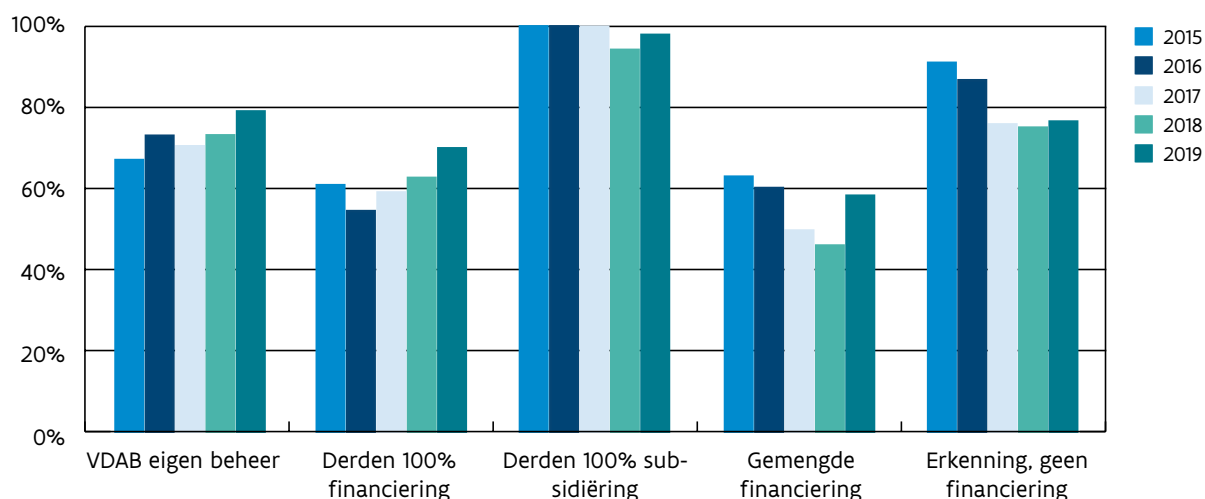
De variatie in het aandeel van opleidingsacties die knelpuntgericht zijn, uitgesplitst naar de organiserende provincie (zie figuur 5) blijft relatief beperkt in vergelijking met de variatie tussen beroepenclusters. Bovendien is er slechts beperkt een systematisch patroon zichtbaar. Brussel, Limburg en Vlaams-Brabant volgen het algemeen patroon. In West-Vlaanderen zien we een inhaalbeweging van het aandeel opleidingen dat knelpuntgericht is de voorbije jaren, in Oost-Vlaanderen stabiliseerde het aandeel rond 73% en in Antwerpen vertoont de evolutie een U-vormig patroon.

Als arbeidsmarktactor en -regisseur werkt VDAB op verschillende manieren samen met partners (of 'Derden') bij het opzetten en organiseren van beroepsgerichte opleidingen. Voor de meeste opleidingsacties draagt VDAB de volledige kost (18.646 acties of 64% van alle opleidingsacties in 2019), maar ze voert deze niet noodzakelijk zelf uit. De grootste groep blijft echter wel volledig in eigen beheer van VDAB (14.806 of 51% van alle beroepsgerichte opleidingsacties in 2019).

Figuur 5: Aandeel knelpuntgerichte opleidingsacties van het aantal beëindigde acties per organiserende provincie, 2015-2019

Figuur 6: Aandeel knelpuntgerichte opleidingsacties van het aantal beëindigde acties per financieringsvorm, 2015-2019

Uit figuur 6 leiden we af dat de opleidingsacties die volledig door VDAB worden gefinancierd (i.e. 'VDAB eigen beheer', 'Derden 100% financiering' en 'Derden 100% subsidiëring') vaker knelpuntgericht zijn dan opleidingen die gemengd gefinancierd zijn.⁶ Opvallend is dat bijna alle gesubsidieerde opleidingen in de cluster 'Zorg en onderwijs' (supra) knelpuntgericht zijn. Dit valt te verklaren door een aantal specifieke beroepsgerichte opleidingen tot verzorgende die op deze manier worden gefinancierd. Bij opleidingen die VDAB enkel erkent zien we plots een daling in 2017. Dit hangt samen met de veranderingen in de knelpuntberoepenlijst waarbij er minder knelpuntopleidingen voorkwamen in de cluster 'Zorg en onderwijs' (supra).

In lijn met de financieringsvorm, merken we op dat wanneer VDAB de organisator is van een opleidingsactie, deze vaker knelpuntgericht is (zie tabel 1). Zo was 78,9% van de door VDAB georganiseerde opleidingen knelpuntgericht in 2019. Wanneer de opleiding door een partner werd georganiseerd was dit slechts 61,3%. Bij opleidingen georganiseerd door partners, zien we wel een forse stijging van het aandeel dat knelpuntgericht is (in 2018 was dit nog meer dan tien procentpunt

lager: 48,3%). Dit komt voornamelijk door meer horeca-opleidingen en opleidingen in het kader van 'Transport en logistiek'. Toch weegt dit in absolute cijfers niet sterk door omdat slechts 12,4% van alle opleidingen door partners wordt georganiseerd. Uitgesplitst naar locatie van de opleidingsactie, zien we in 2019 geen verschil meer in het aandeel dat knelpuntgericht is. De voorbije jaren nam het aandeel knelpuntgerichte acties toe op VDAB locaties, terwijl dit aandeel daalde voor acties op niet-VDAB locaties. Een soortgelijk patroon zien we bij de instructeurs. Tot 2017 waren opleidingsacties met een niet-VDAB instructeur vaker knelpuntgericht, terwijl in 2019 het aandeel knelpuntgerichte opleidingsacties groter was voor opleidingsacties met een VDAB instructeur.

Wat betreft het aandeel van de beroepsgerichte opleidingsacties die knelpuntgericht zijn, kunnen we besluiten dat er tussen sectoren meer variatie is dan tussen provincies. Maar, we nemen een convergerende trend waar tussen de sectoren. De cijfers suggeren dat in het bijzonder voor beroepsgerichte opleidingen waar VDAB zelf meer als actor optreedt (inzake financiering, organisatie, locatie, instructeur), dat deze steeds vaker knelpuntgericht zijn.

Tabel 1: Aandeel knelpuntgerichte opleidingsacties van het aantal beëindigde acties naargelang de organisator, locatie en instructeur van de opleiding, 2015-2019

		2015	2016	2017	2018	2019
Organisator	VDAB	78,0%	79,1%	73,8%	75,1%	78,9%
	Derden	50,3%	47,2%	50,2%	48,3%	61,3%
Locatie	VDAB	65,7%	71,0%	69,1%	70,7%	76,7%
	Derden	86,2%	81,6%	73,1%	73,4%	76,7%
Instructeur	VDAB	67,5%	73,2%	70,4%	72,3%	79,0%
	Derden	84,3%	79,7%	72,0%	71,9%	74,2%

⁶ 100% financiering betekent dat de uitvoering van de opdracht (prestaties) volledig wordt betaald door VDAB. De wet op de overheidsopdrachten is steeds van toepassing. Dit betekent niet dat er altijd een aanbesteding moet uitgewerkt worden. In die wet wordt bepaald op welke wijze de opdracht toegewezen kan worden (aanbesteding, offerteaanvraag, onderhandelingsprocedure).

100% subsidiëring van projecten is enkel mogelijk na overleg en goedkeuring van het subsidiëringcontract door de centrale diensten en de financiële directie. Enkele voorbeelden zijn de projecten in de reguliere werking van de gespecialiseerde diensten GTB, DGA en DGOB, de opleidingen Polyvalent Verzorgende, bijscholingsmodules Zorgkundige of de TWE-OCMW.

4. Sociaal-economische profielkenmerken van de cursisten

In dit onderdeel ligt de focus op het sociaal-economisch profiel van de cursisten. Hiervoor maken we een onderscheid op basis van migratieachtergrond, studieniveau, leeftijd, arbeidshandicap en werkloosheidsduur. In tabel 2 wordt het aandeel beëindigde knelpuntgerichte opleidingsacties gepresenteerd naargelang dat de cursist al dan niet een migratieachtergrond heeft, kortgeschoold is, ouder dan 55 jaar is, of een arbeidshandicap heeft (de zogenaamde kansengroepen). Het is hierbij belangrijk om te vermelden dat het gaat over werkzoekenden die effectief een opleiding hebben gevolgd. Het aandeel niet-werkende werkzoekende dat deelneemt aan bepaalde vormen van competentieversterking verschilt namelijk sterk naar sociaal-economisch profiel.⁷

Wanneer kansengroepen een beroepsgerichte opleiding volgden, waren deze in 2019 beduidend vaker knelpuntgericht dan in vergelijking met niet-kansengroepen.⁸ In het bijzonder personen met een migratieachtergrond beëindigden opvallend vaker een knelpuntgerichte opleidingsactie dan personen zonder migratieachtergrond (81,6% vs. 74,2%). De jaren voorheen was het verschil tussen personen met of zonder migratieachtergrond verwaarloosbaar. Kortgeschoolden beëindigden vaker een knelpuntopleiding dan midden- of hogeschoolden aan het begin en het einde van onze observatieperiode. In 2019 bedroeg het aandeel knelpuntopleidingen onder de midden- en hogeschoolden 75,2%, terwijl dit bij de kortgeschoolden 79,3% bedroeg. Waar in 2015 nog meer personen zonder een arbeidshandicap een knelpuntopleiding beëindigden dan personen met een arbeidshandicap (75,9% vs. 71,6%), zien we in 2019 meer beëindigde knelpuntopleidingen onder de personen met een arbeidshandicap (76,5% vs. 78,8%). Qua leeftijd zien we voornamelijk meer beëindigde knelpuntopleidingen bij 55-plussers in de jaren 2016, 2017 en 2018.

Tabel 2: Aandeel knelpuntgerichte opleidingsacties van het aantal beëindigde acties naargelang de migratieachtergrond, het studieniveau, de leeftijd, en de arbeidshandicap van de cursist, 2015-2019

		2015	2016	2017	2018	2019
Migratieachtergrond	Nee	75,2%	76,0%	71,4%	72,0%	74,2%
	Ja	77,6%	76,7%	70,7%	72,3%	81,6%
Kortgeschoold	Nee	74,6%	76,3%	71,6%	71,7%	75,2%
	Ja	78,0%	76,0%	70,5%	72,9%	79,3%
Oudere (55+)	Nee	75,7%	75,8%	71,0%	72,0%	76,7%
	Ja	76,0%	87,5%	80,3%	75,4%	77,1%
Arbeidshandicap	Nee	75,9%	76,3%	71,3%	72,0%	76,5%
	Ja	71,6%	74,3%	69,9%	72,9%	78,8%

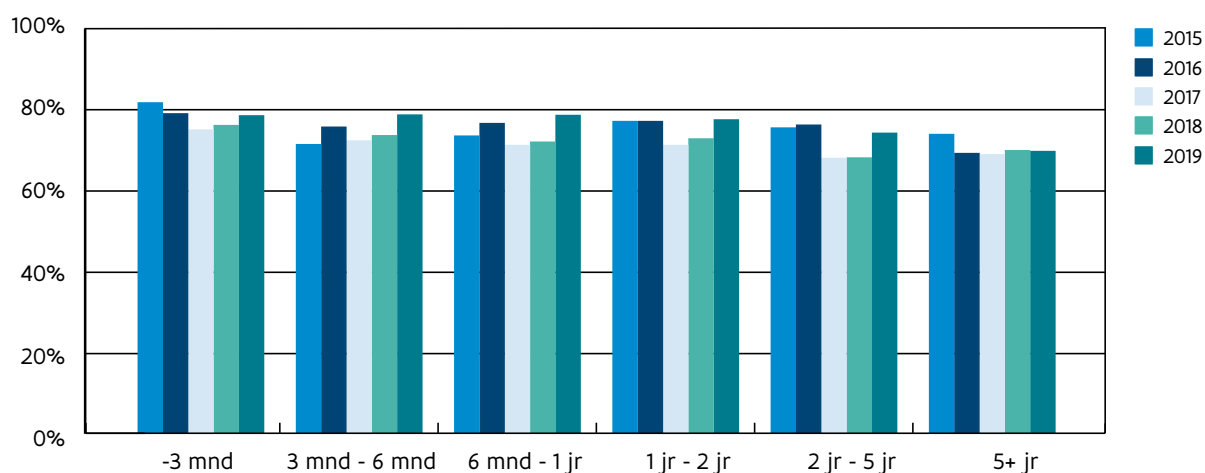
7 In 2019 beëindigde een substantieel aandeel van deze groepen een beroepsgerichte opleiding: 33,2% door personen met een migratieachtergrond, 35,0% door kortgeschoolden, 3,5% door 55-plussers en 8,2% door personen met een arbeidshandicap. Ter referentie maakte deze groepen respectievelijk 29,4%, 46,5%, 22,5% en 17,0% uit van de NWWZ van dat jaar.

8 Enkel het verschil tussen 55-plussers en -55-jarigen is niet statistisch significant.

In figuur 7 maken we een onderverdeling van de beëindigde knelpuntgerichte opleidingsacties naargelang de werkloosheidsduur van de werkzoekende cursisten.⁹ Hierbij valt echter op dat het aandeel knelpuntopleidingen geleidelijk afneemt naargelang de werkloosheidsduur, behalve in 2015. Voor 2019 meten we een verschil van het aandeel knelpuntopleidingen van 78% voor cursisten met een werkloosheidsduur tot één jaar met 69%

voor cursisten met een werkloosheidsduur van vijf jaar of meer. Hoe langer iemand werkloos is, hoe minder vaak de beroepsgerichte opleiding die ze volgden knelpuntgericht was. Eén van de mogelijke redenen hiervoor zou kunnen zijn dat voor langdurig werkzoekenden de toeleiding naar bepaalde knelpuntberoepen geen gepaste optie bleek en er dus andere pistes naar werk werden aangereikt door VDAB bemiddelaars en/of partners.

Figuur 7: Aandeel knelpuntgerichte opleidingsacties van het aantal beëindigde acties naargelang de werkloosheidsduur van de cursist, 2015-2019

Noot: mnd = maand, jr = jaar.

⁹ Net als de andere sociaal-economische kenmerken, wordt de werkloosheidsduur bepaald bij de start van de opleiding. Omdat langdurige OKOT (Onderwijskwalificerende Opleidingstrajecten) opleidingen in de data per opleidingsjaar worden opgenomen, zijn er relatief veel langdurige werklozen in de data.

5. Worden knelpuntgerichte opleidingen succesvol(ler) beëindigd?

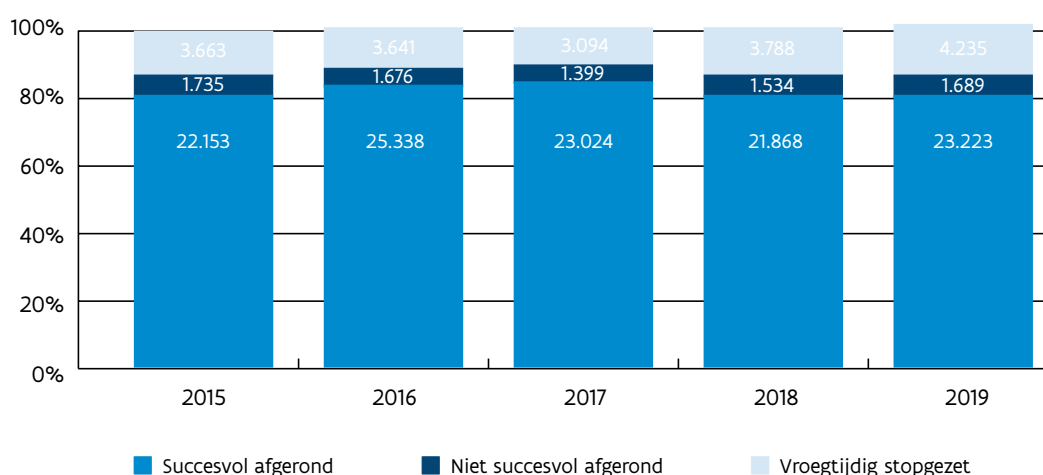
In deel 2 toonden we tussen 2017 en 2019 een gelijktijdige toename van het totaal aantal beëindigde beroepsgerichte opleidingen én het aandeel hiervan dat knelpuntgericht was. Het louter beëindigen van een opleiding zegt echter weinig over het resultaat of het behalen van de competenties die nodig zijn op de arbeidsmarkt. Daarom maken we in dit laatste onderdeel een onderscheid tussen succesvol afgeronde, niet-succesvol afgeronde en vroegtijdig stopgezette opleidingen.

Onder *succesvol afgeronde* opleidingen behoren opleidingen waarvoor de cursist 'geslaagd' is of opleidingen die werden 'stopgezet wegens tewerkstelling'.¹⁰ *Niet succesvol afgeronde* opleidingen zijn opleidingen waarvoor de cursist 'niet geslaagd' was. Een opleiding kan *vroegtijdig* worden stopgezet

omwille van diverse redenen door ofwel de cursist ofwel de opleidingsverstrekker (bijvoorbeeld wegens langdurige ziekte, ongeschiktheid, technische redenen, orde en tucht, of andere geldige/ongeldige redenen).

Figuur 8 geeft aan dat het aandeel succesvol afgeronde opleidingen de voorbije vijf jaren schommelde rond de 80%. Na een piek in 2017 (met 83,7% succesvol beëindigde opleidingen), zien we een lichte daling tot 2019 (met 79,7% succesvol beëindigde opleidingen). Wanneer we deze cijfers in 2019 uitsplitsen naar kansengroepen blijkt de succesratio beperkter, maar nog steeds boven de 75%.¹¹ In absolute aantallen zien we na een daling tussen 2016 en 2018 in 2019 opnieuw een toename van het aantal succesvol afgeronde opleidingen. Zowel het aandeel als het absolute aantal vroegtijdig stopgezette opleidingen lag het hoogst in 2019. Meer vroegtijdige stopzettingen dienen echter niet noodzakelijk negatief te worden geïnterpreteerd. Minder strenge toegangsvereisten maken bijvoorbeeld dat meer cursisten een beroepsgerichte opleidingen (succesvol) kunnen beëindigen, terwijl voor anderen een snelle heroriëntering is aangewezen.

Figuur 8: Beëindigde beroepsgerichte opleidingsacties naar resultaat (aantal en aandeel), 2015-2019

¹⁰ VDAB beschouwt alle opleidingen die uitgevoerd en geslaagd zijn of stopgezet werden wegens tewerkstelling als op een positieve manier afgerond.

¹¹ Voor personen met een migratieachtergrond: 78,3%, voor kortgeschoolden: 76,6% voor ouderen: 78,5% (niet significant) en voor personen met een arbeidshandicap: 75,7%.

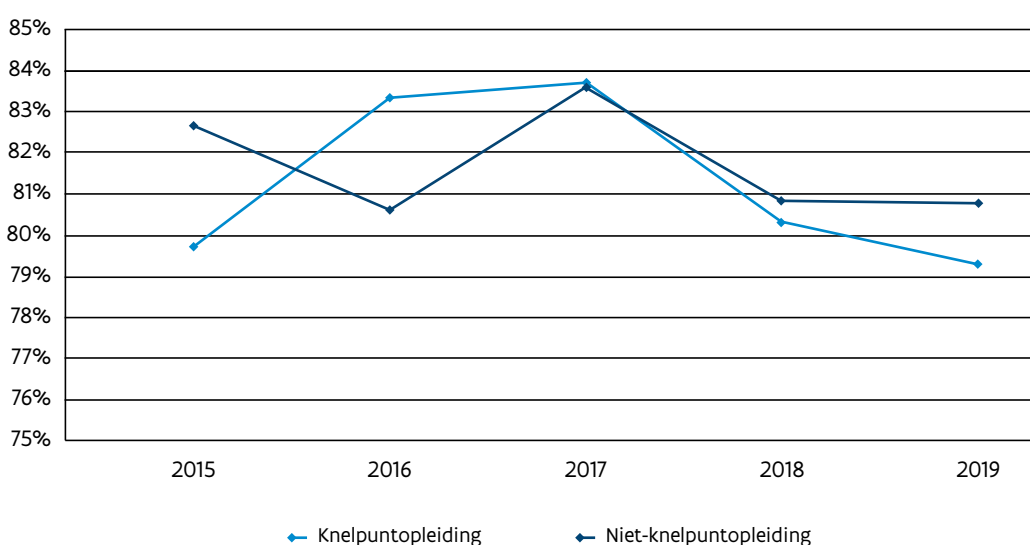
Wanneer we de succesgraad van beroepsgerichte opleidingen met en zonder knelpuntkarakter vergelijken (zie figuur 9), zien we dat in 2015 niet-knelpuntopleidingen beduidend succesvoller werden bevonden dan knelpuntopleidingen (79,7% vs. 82,6%). In 2016 stelden we echter het omgekeerde vast (83,3% vs. 80,6%). Sinds 2017 is het verschil in succesgraad tussen opleidingen met en zonder knelpuntopleidingen beperkt, al lijkt de figuur te suggereren dat knelpuntopleidingen de recentste twee observatiejaren net iets minder succesvol werden beëindigd dan niet-knelpuntopleidingen (een verschil van 1,4 procentpunt in 2019). De toekomst zal echter moeten uitwijzen of deze vaststelling eerder toeval is dan wel als een echte trend bestempeld kan worden.

Hoewel de succesratio van beroepsgerichte opleidingen relatief hoog lag de voorbije vijf jaren, nl. rond de 80%, lijkt er een verschil naar knelpuntkarakter van de opleidingen op te treden. De sociaal-economische profielkenmerken van de cursisten kunnen een mogelijke reden zijn waarom het aandeel dat succesvol wordt afgerond in 2019 lager uitviel voor knelpuntgerichte opleidingen. Groepen die verder van de arbeidsmarkt staan, zoals

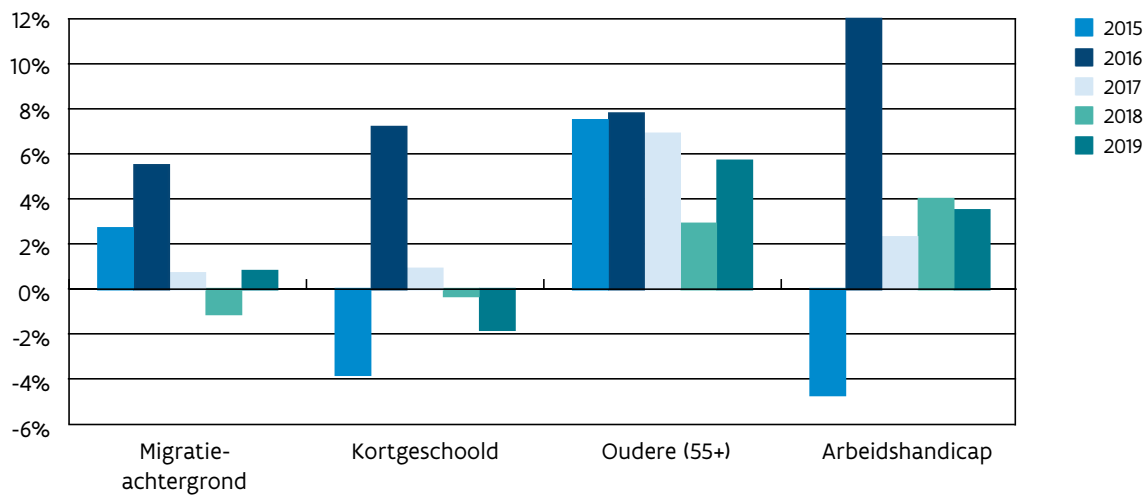
personen met een migratieachtergrond, personen met een arbeidshandicap, kortgeschoolden of 55-plussers vormen in tijden van hoogconjunctuur een groter aandeel in de portefeuille van het VDAB-cliënteel. In het vorige deel zagen we dat, behalve voor ouderen, deze groepen in 2019 significant meer knelpuntopleidingen beëindigden (van de populatie die een beroepsgerichte opleiding beëindigde). Aangezien in het bijzonder deze groepen hun opleiding minder vaak succesvol beëindigen, zou deze verhoogde instroom kunnen verklaren waarom het succesvol afronden van knelpuntgerichte opleidingen lager uitvalt.

Dat knelpuntgerichte opleidingen recent minder succesvol werden bevonden, is echter geen patroon dat we voor alle kansengroepen terugvinden (zie figuur 10). We zien dit eigenlijk alleen bij kortgeschoolden, die weliswaar een grote groep vormen. Personen met een migratieachtergrond, 55-plussers en personen met een arbeidshandicap kennen in 2019 een hogere succesgraad wanneer het gaat om knelpuntopleidingen in vergelijking met niet-knelpuntopleidingen.

Figuur 9: Succesvol beëindigde beroepsgerichte opleidingsacties naar knelpuntkarakter (aandeel), 2015-2019

Figuur 10: Verschil in procentpunten tussen het aandeel succesvolle knelpuntopleidingen en het aandeel succesvolle niet-knelpuntopleidingen bij personen met een migratieachtergrond, kortgeschoolden, ouderen en personen met een arbeidshandicap, 2015-2019

Noot: Positieve waarde = knelpuntopleiding succesvoller; Negatieve waarde = niet-knelpuntopleiding succesvoller.

6. Conclusie en discussie

In deze ontcijfert presenteren we een overzicht van de door VDAB erkende en/of gefinancierde beroepsopleidingen die toegang geven tot een knelpuntberoep in de periode 2015-2019. We keken naar zowel de algemene evolutie als naar verschillen volgens kenmerken van de opleidingen en hun cursisten, en de uiteindelijke succesgraad.

Het VDAB opleidingsaanbod is overwegend knelpuntgericht (68% in 2019). In 2019 zien we (opnieuw) een toename van het aantal VDAB beroepsgerichte opleidingen die knelpuntgericht zijn (22.350 opleidingsacties). Ook het aandeel van de unieke cursisten die een knelpuntgerichte beroepsopleiding beëindigden nam opnieuw toe tot iets meer dan drie kwart (76% in 2019: 16.137 unieke cursisten).

Eén van de lessen die we kunnen trekken uit deze ontcijfert is dat de evolutie in het aandeel opleidingen dat knelpuntgericht is, samenhangt met zowel de toegenomen krapte op de arbeidsmarkt als met een uitbreiding van het VDAB-opleidingsaanbod. Wanneer een opleiding toegang geeft tot ten minste één knelpuntberoep bij de start, spreken we van een 'knelpuntopleiding' of 'knelpuntgerichte opleiding'. Fluctuaties in de knelpuntberoepenlijst hebben dus ook een effect op het knelpuntkarakter van bestaande VDAB-opleidingen.

De strategische uitbouw van een opleidingsaanbod dat gericht is op arbeidsmarktknelpunten vraagt om continue bijsturing. Jaarlijkse schommelingen in de knelpuntberoepenlijst betekenen echter ook dat opleidingen die gestart zijn in een bepaald jaar mogelijk niet (meer) formeel als 'knelpunt' gelabeld

staan, maar dat ze wel inspelen op bepaalde toekomstige arbeidsmarktnoden of noden uit het verleden. Bijvoorbeeld, nadere inspectie van de top 10 van meest voorkomende beëindigde niet-knelpuntgerichte opleidingen voor een bepaald jaar leert dat sommige van deze opleidingen in andere jaren voorkomen in de top 10 van de wel knelpuntgerichte opleidingen. Bij het bepalen van een beleidsstrategie is het dus nodig om rekening te houden met zowel structurele als fluctuerende knelpunten op de arbeidsmarkt.

Opleidingen in de zorg, schoonmaak en het besturen van een bepaald type vrachtwagen kwamen de afgelopen vijf jaren steevast terug in de top 10 van meest voorkomende knelpuntopleidingen. Een opdeling naar sectorale beroepencluster, die het organisatie- en dienstverleningsmodel van VDAB reflecteert, toont aan dat het aandeel knelpuntgerichte opleidingen in alle observatiejaren aanzienlijk beperkter is in de clusters 'Business support, retail en ICT' en 'Transport en Logistiek'. In de cluster 'Zorg en Onderwijs' werden de hoogste aandelen genoteerd. We zien echter een convergentie tussen de clusters de voorbije jaren. Provinciale verschillen zijn in tegenstelling tot die van de beroepenclusters relatief beperkt.

Als arbeidsmarktregisseur werkt VDAB op verschillende manieren samen met partners ('derden') bij het opzetten en organiseren van beroepsgerichte opleidingen. Globaal genomen lijkt VDAB vanuit haar actorrol meer te focussen op knelpunten van de arbeidsmarkt. Uit een opdeling volgens de financieringsvorm, locatie, organisator, en instructeur van de opleiding concluderen we immers dat de afgelopen vijf jaren opleidingsacties vaker knelpuntgericht waren indien VDAB de volledige financiering op zich nam of de organisator van de opleiding was.

Op basis van een onderverdeling naar eigenschappen van de cursist (migratieachtergrond, studieniveau,

leeftijd, arbeidshandicap en werkloosheidsduur) komen we tot twee belangrijke vaststellingen. Ten eerste merken we op dat als een kansengroep een beroepsopleiding beëindigde in 2019, deze iets vaker knelpuntgericht was. Dit was zo voor personen met een migratieachtergrond, personen met een arbeidshandicap en kortgeschoolden. De jaren voorheen waren de verschillen kleiner of onbestaande, en voor het aspect arbeidshandicap werd in 2015 zelfs het omgekeerde vastgesteld. 55-plussers beëindigden ook vaker een knelpuntopleiding dan -55-jarigen in 2019, maar het verschil werd in tegenstelling tot in de periode 2016-2018 niet statistisch significant bevonden. Ten tweede stelden we vast dat hoe langer iemand werkloos is, hoe minder vaak de beroepsgerichte opleiding die ze beëindigd knelpuntgericht was. In tegenstelling tot de andere socio-economische profielkenmerken zou de toeleiding naar een knelpuntberoep bij langdurige werkzoekenden een minder gepaste activeringsstrategie kunnen zijn en/of bleek de toeleiding naar een knelpuntberoep niet succesvol.

Opleidingsacties kunnen succesvol afgerond worden, niet succesvol afgerond worden (door bijvoorbeeld 'niet geslaagd' te zijn) of vroegtijdig stopgezet worden (wegens bijvoorbeeld langdurige ziekte of ongeschiktheid). Globaal genomen kennen beroepsgerichte opleidingen een hoge succesratio met jaarlijks meer dan 80% succesvol afgeronde opleidingsacties. Sinds 2017 lijkt er zich echter een dalende succesratio op te tekenen die iets meer

uitgesproken is voor knelpuntopleidingen. Het is opvallend dat we dit patroon enkel terugvinden bij kortgeschoolden. Andere groepen, zoals personen met een migratieachtergrond, 55-plussers en personen met een arbeidshandicap kennen daarentegen in 2019 een hogere succesgraad wanneer het gaat om knelpuntopleidingen in vergelijking met niet-knelpuntopleidingen. We kunnen aan deze beschrijvende statistieken echter nog geen concrete beleidsaanbevelingen verbinden.¹²

We weten dat de vergrijzing van de werkende bevolking niet plots zal verdwijnen en structurele krapte dus nog enige tijd een uitdaging blijft op onze Vlaamse arbeidsmarkt, ook in tijden van Covid-19. Deze ontcijfert toont aan dat het beroepsgerichte opleidingsaanbod van VDAB duidelijk mee een antwoord biedt op knelpunten van de arbeidsmarkt. Andere vormen van competentieversterking, zoals werkplekcleren of meer oriënterende vormen van competentieversterking, hebben we hier niet besproken. Deze vormen kunnen echter ook mee een antwoord bieden op knelpunten van onze Vlaamse arbeidsmarkt. Toch dienen we op te merken dat een deel van de knelpuntberoepen geen geschikte kandidaten vindt omdat specifieke arbeidsomstandigheden, zoals een laag loon, weekendwerk, zwaar werk, stress e.d. een rol spelen. Hier kan competentieversterking niets aan veranderen.

¹² Hiervoor dienen gevorderde analysetechnieken toegepast te worden. In een volgende nota hopen we de vaststelling dat kortgeschoolden knelpuntopleidingen minder succesvol beëindigen dan niet-knelpuntopleidingen verder uit te diepen, alsook hun uitstroom verder onder de loep te nemen.

BIJLAGE 1:

Methodologische noot

Aangezien de lijst met knelpuntberoepen jaarlijks wijzigt, is het belangrijk om aan te geven op welk moment de knelpuntaanduiding van een opleiding gebeurt. Bij VDAB wordt gebruikt gemaakt van de knelpuntberoepenlijst die van tel was op het moment dat de opleiding van start ging. Een opleiding wordt als gestart beschouwd indien er effectieve prestaties werden geregistreerd. De knelpuntaanduiding gebeurt momenteel alleen voor beroepsgerichte opleidingsacties die als 'contactleren' worden geboden, dus niet voor pure online cursussen.

Omdat we hier een historisch perspectief hanteren is het ook belangrijk om aan te geven op welk moment een knelpuntberoepenlijst van tel was voor het bepalen van knelpuntopleidingen. In het verleden bestond er namelijk geen systematische koppeling tussen beiden. Afhankelijk van het startjaar wordt de knelpuntindeling van 2013, 2016, 2018 en 2019 gebruikt. Aangezien er in 2014 en 2015 geen update van de knelpuntopleidingen

lijst gebeurde, wordt voor beide jaren de indeling van 2013 gebruikt. Ook in 2017 was er geen update en wordt dus de knelpuntopleidingen lijst van 2016 toegepast. In beide jaren waren dezelfde knelpuntberoepenlijsten van tel aangezien de analyse van knelpuntberoepen toen verschoof van het voorjaar naar het najaar. Voor de opleidingen gestart in 2018 en 2019 wordt steeds de respectievelijke knelpuntindeling van dat jaar gebruikt. In het verleden werd de knelpuntaanduiding op 'niet van toepassing' gezet voor opleidingen dit op dat moment niet op 'erkend' stonden in de onderliggende VDAB systemen. Omdat dit niet de realiteit weergeeft, wordt dit sinds januari 2020 niet meer toegepast.

Opleidingsacties waarvan de knelpuntaanduiding onbekend is in de systemen van de VDAB werden niet weerhouden voor de analyse. Ook opleidingsacties die niet tot een specifieke beroepencluster toebehoren (cf. opleidingen om de algemene arbeidsmarktcompetenties te bevorderen én de doelgroepspecifieke ontwikkeltrajecten), werden niet in de analyse betrokken. Tabel B1 geeft een overzicht van de impact van deze selecties op de aantallen.

Tabel B1: Overzicht van impact van de selectie voorwaarden op het aantal beëindigde beroepsgerichte opleidingsacties

	2015		2016		2017		2018		2019	
	n	(%)	n	(%)	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Basisselectie	33.376	(100)	34.329	(100)	29.664	(100)	29.524	(100)	32.379	(100)
- onbekende knelpuntaanduidingen	-3.930	(-11,8)	-1.820	(-5,3)	-203	(-0,7)	-490	(-1,7)	-274	(-0,8)
- niet specifieke beroepenclusters	-1.895	(-5,7)	-1.854	(-5,4)	-1.944	(-6,6)	-1.844	(-6,2)	-2.958	(-9,1)
Eindselectie	27.551	(82,5)	30.655	(89,3)	27.517	(92,8)	27.190	(92,1)	29.147	(90,0)

BIJLAGE 2: TOP 10 van beëindigde opleidingsacties naar knelpuntkarakter

Tabel B2.1: Top 10 beëindigde opleidingsacties met knelpuntkarakter (aantal en (cumulatief) aandeel), 2015-2019

2015		n	(%)	Cum %
1	900711: Hoger beroepsonderwijs verpleegkunde - 1ste jaar	1198	5,74	5,74
2	900100: Verzorgende	1137	5,45	11,20
3	900712: Hoger beroepsonderwijs verpleegkunde - 2de jaar	973	4,67	15,86
4	900108: Bijkomende opleidingsmodule tot zorgkundige bij een Dienst voor Gezinszorg	812	3,89	19,75
5	503000: Professionele schoonmaaktechnieken	722	3,46	23,22
6	900713: Hoger beroepsonderwijs verpleegkunde - 3de jaar	560	2,69	25,90
7	503002: Schoonmaken bij mensen thuis	495	2,37	28,27
8	165120: Bestuurder zware vrachtwagen met aanhanger / oplegger	455	2,18	30,46
9	165720: ADR categorie I & II (colli en tanks)	428	2,05	32,51
10	165110: Theorieopleiding vrachtwagenbestuurder	425	2,04	34,55

2016		n	(%)	Cum %
1	900100: Verzorgende	1110	4,75	4,75
2	900711: Hoger beroepsonderwijs verpleegkunde - 1ste jaar	1069	4,58	9,33
3	900712: Hoger beroepsonderwijs verpleegkunde - 2de jaar	849	3,64	12,97
4	900108: Bijkomende opleidingsmodule tot zorgkundige bij een Dienst voor Gezinszorg	809	3,46	16,43
5	165194: Verplichte nascholing vrachtwagenbestuurder: rij-rusttijden, CMR	752	3,22	19,65
6	503000: Professionele schoonmaaktechnieken	731	3,13	22,78
7	900713: Hoger beroepsonderwijs verpleegkunde - 3de jaar	696	2,98	25,76
8	165191: Verplichte nascholing op hoogwaardige simulator: schadepreventief rijden	642	2,75	28,51
9	165193: Verplichte nascholing vrachtwagenbestuurder: wegcode-ongevalaangifte	603	2,58	31,09
10	503002: Schoonmaken bij mensen thuis	547	2,34	33,43

2017		n	(%)	Cum %
1	900100: Verzorgende	1000	5,10	5,10
2	900711: Hoger beroepsonderwijs verpleegkunde - 1ste jaar	872	4,45	9,55
3	900712: Hoger beroepsonderwijs verpleegkunde - 2de jaar	787	4,02	13,57
4	900108: Bijkomende opleidingsmodule tot zorgkundige bij een Dienst voor Gezinszorg	727	3,71	17,28
5	900713: Hoger beroepsonderwijs verpleegkunde - 3de jaar	637	3,25	20,53
6	503002: Schoonmaken bij mensen thuis	618	3,15	23,68
7	503000: Professionele schoonmaaktechnieken	607	3,10	26,78
8	165199: Bijscholing Code 95 voor vrachtwagenchauffeurs	564	2,88	29,66
9	165120: Bestuurder zware vrachtwagen met aanhanger / oplegger	413	2,11	31,77
10	008000: Bediener hijsmachines	412	2,10	33,87

2018		n	(%)	Cum %
1	900100: Verzorgende	990	5,05	5,05
2	900712: Hoger beroepsonderwijs verpleegkunde - 2de jaar	756	3,86	8,91
3	503002: Schoonmaken bij mensen thuis	711	3,63	12,53
4	900108: Bijkomende opleidingsmodule tot zorgkundige bij een Dienst voor Gezinszorg	683	3,48	16,02
5	900711: Hoger beroepsonderwijs verpleegkunde - 1ste jaar	680	3,47	19,49
6	900713: Hoger beroepsonderwijs verpleegkunde - 3de jaar	653	3,33	22,82
7	900117: Voltijds traject zorgkundige in een CVO	553	2,82	25,64
8	503000: Professionele schoonmaaktechnieken	465	2,37	28,01
9	165120: Bestuurder zware vrachtwagen met aanhanger / oplegger	378	1,93	29,94
10	008000: Bediener hijsmachines	377	1,92	31,86

2019		n	(%)	Cum %
1	900100: Verzorgende	862	3,86	3,86
2	503002: Schoonmaken bij mensen thuis	643	2,88	6,73
3	900711: Hoger beroepsonderwijs verpleegkunde - 1ste jaar	609	2,72	9,46
4	900117: Voltijds traject zorgkundige in een CVO	592	2,65	12,11
5	165110: Theorieopleiding vrachtwagenbestuurder	588	2,63	14,74
6	900713: Hoger beroepsonderwijs verpleegkunde - 3de jaar	552	2,47	17,21
7	900108: Bijkomende opleidingsmodule tot zorgkundige bij een Dienst voor Gezinszorg	551	2,47	19,67
8	900712: Hoger beroepsonderwijs verpleegkunde - 2de jaar	529	2,37	22,04
9	503000: Professionele schoonmaaktechnieken	502	2,25	24,29
10	505100: Winkelbediende algemeen	444	1,99	26,27

Noot: Voor de opleidingsnaam staat de binnen VDAB gekende opleidingscode.

**Tabel B2.2: Top 10 beëindigde opleidingsacties zonder knelpuntkarakter
(aantal en (cumulatief) aandeel), 2015-2019**

2015		n	(%)	Cum %
1	718000: Commercieel medewerker	496	7,41	7,41
2	166020: Heftruckbestuurder / Logistiek goederenbehandelaar	456	6,81	14,22
3	614000: Medewerker boekhouden	420	6,27	20,49
4	505100: Winkelbediende algemeen	384	5,74	26,23
5	205000: Gespecialiseerde medewerker verkoop mode-artikelen	320	4,78	31,01
6	573200: Havenarbeider - vervolmaking	251	3,75	34,76
7	580501: Basisveiligheid bouw	247	3,69	38,45
8	570010: Vooropleiding maritieme technieken	246	3,67	42,12
9	265500: Basiselektriciteit	231	3,45	45,57
10	616010: Medewerker personeelszaken	200	2,99	48,56

2016		n	(%)	Cum %
1	505100: Winkelbediende algemeen	400	5,48	5,48
2	166050: Magazijnmedewerker	388	5,31	10,79
3	573200: Havenarbeider - vervolmaking	319	4,37	15,16
4	E02292: Havenarbeider algemeen werk	263	3,60	18,76
5	166000: Heftruckbestuurder basisopleiding	257	3,52	22,28
6	616010: Medewerker personeelszaken	229	3,14	25,42
7	403600: Keukenmedewerker	172	2,36	27,77
8	205000: Gespecialiseerde medewerker verkoop mode-artikelen	146	2,00	29,77
9	614000: Medewerker boekhouden	126	1,73	31,50
10	602300: Geïntegreerde bediendeopleiding voor anderstaligen	123	1,68	33,18

2017		n	(%)	Cum %
1	166050: Magazijnmedewerker	421	5,31	5,31
2	E02292: Havenarbeider algemeen werk	364	4,60	9,91
3	573200: Havenarbeider - vervolmaking	266	3,36	13,27
4	205000: Gespecialiseerde medewerker verkoop mode-artikelen	263	3,32	16,59
5	505100: Winkelbediende algemeen	252	3,18	19,77
6	010300: Industrieel schilder	226	2,85	22,62
7	903633: Graduaat orthopedagogie - 3de jaar	202	2,55	25,17
8	602300: Geïntegreerde bediendeopleiding voor anderstaligen	198	2,50	27,67
9	616010: Medewerker personeelszaken	180	2,27	29,95
10	403600: Keukenmedewerker	170	2,15	32,09

2018		n	(%)	Cum %
1	E02292: Havenarbeider algemeen werk	460	6,06	6,06
2	505100: Winkelbediende algemeen	412	4,43	11,49
3	166050: Magazijnmedewerker	401	5,28	16,78
4	602300: Geïntegreerde bediendeopleiding voor anderstaligen	258	3,40	20,18
5	166000: Heftruckbestuurder basisopleiding	245	3,23	23,41
6	903631: Graduaat orthopedagogie - 1ste jaar	207	2,73	26,13
7	903633: Graduaat orthopedagogie - 3de jaar	194	2,56	28,69
8	604003: Upgrade business skills	187	2,46	31,15
9	205000: Gespecialiseerde medewerker verkoop mode-artikelen	171	2,25	33,41
10	573200: Havenarbeider - vervolmaking	166	2,19	35,60

2019		n	(%)	Cum %
1	E02292: Havenarbeider algemeen werk	541	7,69	7,96
2	166000: Heftruckbestuurder basisopleiding	429	6,31	14,27
3	166050: Magazijnmedewerker	324	4,77	19,04
4	604003: Upgrade business skills	250	3,68	22,72
5	903631: Graduaat orthopedagogie - 1ste jaar	248	3,65	26,36
6	602300: Geïntegreerde bediendeopleiding voor anderstaligen	246	3,62	29,98
7	903633: Graduaat orthopedagogie - 3de jaar	199	2,93	32,91
8	573200: Havenarbeider - vervolmaking	195	2,87	35,78
9	903632: Graduaat orthopedagogie - 2de jaar	171	2,52	38,30
10	205000: Gespecialiseerde medewerker verkoop mode-artikelen	164	2,41	40,71

Noot: Voor de opleidingsnaam staat de binnen VDAB gekende opleidingscode.

Team Monitoring, Afdeling Strategie

Redactie

Jeroen Horemans en Lindsay Theunis

Manager Team Monitoring

Joris Ghysels

joris.ghysels@vdab.be

Meer cijfers

arvastat.vdab.be

studiedienst@vdab.be